

“Deze woonvorm komt tegemoet aan de manier waarop ik ouder wil worden”

Abbeyfield start cohousing in Vlaanderen

Het groepswonen is voor de bewoners van De Notenkraker, een van de eerste Abbeyfield-huizen in Vlaanderen, een bewuste keuze. Nu het huis in volle opbouw is, sprak de Vlaamse Ouderenraad met toekomstige bewoonsters Maria en Marleen en met Charlotte Hanssens, Abbeyfield-vrijwilligster die het project in goede banen leidt. Zij vertellen ons wat Abbeyfield-wonen is, welke troeven het biedt voor ouderen, waarom zij hiervoor kiezen en hoe hun huis in Leuven tot stand kwam.

Wat mogen we ons voorstellen bij het Abbeyfield-wonen als vorm van groepswonen?

Charlotte: Abbeyfield wil zelfstandig leven in combinatie met samenwonen mogelijk maken. De bewoners behouden een privéleven, eigen activiteiten en interesses, maar wonen in een omgeving waar ze hun burens goed kennen, waar ze op elkaar kunnen rekenen en samen dingen kunnen doen. 'Kunnen' is daarin belangrijk, want het is niet verplicht.

Samenwonen betekent dat je niet alleen bent en dat je dus een aantal dingen kan delen. Als je alleen woont, sta je bijvoorbeeld zelf in voor het beheer, de kosten, de herstellingen, ... van je huis. En dat weegt zwaar door op een bepaald moment. Door het zelfstandig samenwonen, kan je dat een stukje delen. Iedereen heeft daarin zijn eigen talenten: de ene is technisch onderlegd, de andere is socialer of creatiever. Door talenten samen te brengen, wordt het wonen meer draagbaar en verrijkend.

Marleen: Er zijn bijvoorbeeld geen opgelegde uren om te eten. Wij beslissen dat allemaal zelf en blijven ons leven autonoom leiden. Wil ik op de gekste uren van de dag eten, dan doe ik dat. Je hebt tenslotte je eigen privéappartement en je kan op een bepaald moment zeggen: "Ik heb even nood aan rust, ik trek me even terug op mijn appartement." Of als je ieder weekend naar je buitenverblijf gaat, is dat ook geen probleem.

Maria: Langs de andere kant, wanneer je alleen bent en zin hebt om te gaan wandelen, kan je bij de burens aankloppen om hen uit te nodigen mee te gaan. De drempel om contact te hebben met elkaar is veel lager omdat je elkaar goed kent.

Charlotte: Een ander aspect is het financiële. Cohousen is niet goedkoper, de prijs van de stenen blijft identiek, maar je kan een aantal dingen

gemeenschappelijk opvangen en dat maakt het minder duur.

Van waaruit is het initiatief in Leuven dan ontstaan?

Charlotte: Vijf jaar geleden zijn een aantal vrouwen naar ons gekomen met de vraag om een cohousingproject in Leuven op te starten. We zijn met het stadsbestuur gaan praten om te kijken waar we iets zouden kunnen opstarten. Stad Leuven heeft daar van in het begin heel positief op gereageerd en hielp ons om een locatie te vinden, maar wij moesten zelf zorgen voor de financiering. Dat is een hele lijdensweg geweest waar we nu zijn uitgeraakt.

Maria: Stad Leuven eist van de projectontwikkelaar dat er een bepaald percentage naar sociale huisvesting gaat, ook daardoor kunnen we goedkoper wonen. De projectontwikkelaar Ressertera heeft op zijn beurt de appartementen verkocht aan particulieren die het zien als een investering met het engagement dat ze er nooit zelf in zullen wonen. Zij verhuren hun appartement aan de vzw, opgericht door de woongroep. De bewoners zijn lid van de vzw. De vzw verhuurt vervolgens aan de bewoners.

“Charlotte: "Iedereen kan deelnemen, maar niemand móét deelnemen. Elkaar helpen moet spontaan groeien, het mag niet opgelegd worden.”

Zijn er voorwaarden om in een Abbeyfield-huis te mogen wonen?

Charlotte: Ja, iedereen moet autonoom zijn. Iedereen heeft zijn eigen beperkingen, maar moet wel zelfstandig kunnen wonen. Bovendien richten we ons ook op 55-plussers. Dat

is geen strikte grens, maar het geeft aan dat we ons richten op mensen die mogelijk nog werken, geen kinderen meer ten laste hebben en beginnen na te denken over de vraag hoe ze in de toekomst willen wonen. Een koppel waarvan een van beide mantelzorg opneemt voor de andere kan hier wonen, op voorwaarde dat dat zelfstandig kan. Naar een Abbeyfield-huis verhuizen met de idee dat de andere bewoners mee de zorg zullen opnemen, is niet de bedoeling. Externe hulp zoals thuishulp en -verpleging kan natuurlijk wel.

Het gaat om participatief samenwonen. Iedereen kan deelnemen, maar niemand móét deelnemen. Elkaar helpen moet spontaan groeien, het mag niet opgelegd worden. Bovendien is een goede mix van leeftijden belangrijk.

Maria: Zo ken ik een vrouw die weduwe is en nog werkt, maar het niet zag zitten om alleen te wonen of een nieuwe partner te zoeken. Abbeyfield-wonen was voor haar een vorm om zelfstandig te wonen en toch niet alleen te zijn.

Marleen: We vertrekken vanuit de idee dat we samen ons leven comfortabeler kunnen maken. Iemand met een auto kan bijvoorbeeld boodschappen meebrengen. Ik kan mij ook voorstellen dat iemand die nog werkt een potje met eten voor de deur kan vinden als de medebewoners weten dat hij of zij later thuiskomt. Zoals dat spontaan gaat bij goede burens.

Bij andere vormen van cohousing heb je ook de mogelijkheid om te kopen. Bij Abbeyfield kan je enkel huren. Is dat een bewuste keuze?

Charlotte: Ja, omdat het de meeste vrijheid geeft om in of uit te stappen en het veel eenvoudiger is naar beheer toe, bijvoorbeeld wanneer iemand overlijdt. Abbeyfield zet ook volop in op betaalbaar wonen in vergelijking met klassieke cohousingprojecten die vaak

koopprojecten zijn en bijgevolg nog vrij duur. Abbeyfield is een van de eerste cohousingmodellen waarbij huren mogelijk is, wat vaak ook toegankelijker is voor ouderen. Ik ken wel ouderen die zouden willen kopen, maar geen lening meer kunnen aangaan en geen eigen-
dom hebben. Bijgevolg kunnen zij niet instappen in cohousing en dat kan wel bij de huurformule van Abbeyfield.

We hebben nu een beeld van wat Abbeyfield-wonen is, maar waarom kozen jullie hiervoor?

Marleen: Ik probeerde vroeger al eens om met verschillende gezinnen samen te wonen in Leuven, maar dat was moeilijk. Alleen wie genoeg geld had kon dat, en dat had ik niet. Bovendien was het verre van eenvoudig om een plek te vinden waar je samen met andere gezinnen iets kon bouwen. Door de huurformule bij Abbeyfield is het nu wel mogelijk.

“Maria: "Het is voor mij een keuze om niet stilaan uit te doven, maar nog een vuurwerkje te ontwikkelen."

Maria: Ik ben alleen en heb een eigen huisje, maar dat is op langere termijn voor mij niet meer ideaal. Zeker niet als ik nadenk over de vraag hoe ik wil leven. Ik rijd nog elke dag met de fiets naar Leuven, maar op een bepaald moment zal dat niet meer lukken en weet ik dat er een stukje vereenzaming zal komen, of ik dat nu wil of niet. Daarom ben ik op zoek gegaan naar een oplossing, naar een vorm van wonen die me beter zal bevallen. En dit is een vorm die daaraan tegemoetkomt. Voor mij is dat sociale aspect echt belangrijk. Ik wil graag wonen in een stad die leeft en waar er veel mogelijkheden zijn om me sociaal te engageren, dus in dat opzicht vind ik de centrale ligging belangrijk. Tegelijk is dit voor mij ook wel uitdagend omdat

ik het nog nooit heb meegemaakt. Ik zie het als mijn laatste stevige levensproject om ook hierin nog wat ervaring op te doen. Het is voor mij een keuze om niet stilaan uit te doven, maar nog een vuurwerkje te ontwikkelen.

Er bestaan al verschillende huizen in Brussel en Wallonië, maar dit is - naast het project in Gent - een van de eerste huizen in Vlaanderen. Hoe komt dat?

Charlotte: Een Abbeyfield-huis heeft in Vlaanderen geen erkend statuut. In Brussel is dat wel zo. Zo'n statuut zorgt ervoor dat het nadien niet geklasseerd wordt als woonzorgcentrum of assistentiewoning waarbij je aan allerhande regelgeving moet voldoen die niet relevant is voor een groepswooning.

Gezien de manier waarop we bouwen en de visie van het levenslang wonen in het achterhoofd houdend, sluiten wij heel dicht aan bij een assistentiewoning. Daarvoor bestaat er vandaag wel een regelgevend kader. Daarom zijn we gaan praten met het kabinet van minister Vandeurzen en hebben we een aantal uitzonderingen gekregen op die bestaande regelgeving. Zo is de rol van de woonassistent een rol die opgenomen wordt door de bewoners zelf. Dat hoeft dus geen betalende kracht te zijn, waardoor we de kosten onder controle kunnen houden. Zij worden daarin bijgestaan door Abbeyfield. Wel moeten we een officiële open oproep doen naar bewoners en moeten we een zorgpartner voorzien, net zoals bij een assistentiewoning.

Maria: We zouden het liefst een apart statuut hebben zoals in Brussel, dan valt er een hoop administratieve last weg.

Charlotte: Daarvoor zijn we aan het ijveren, maar dat zou ervoor zorgen dat we bij het beleidsdomein 'wonen' behoren, en niet langer bij 'zorg'. In de hoop dat de regelgeving wordt aangepast, zeker voor de toegang tot de

huurpremie of huursubsidie, hebben we deelgenomen aan de oproep in het kader van de 'proefomgeving experimentele woonvormen' van minister Homans. Hierdoor hebben we een aantal mensen mee in de woongroep kunnen opnemen die het anders niet zouden kunnen betalen. Abbeyfield is nochtans geen winstzoekende organisatie. We zijn een vzw, maar nog blijft het voor een aantal mensen te duur. We merken dat we echt een tussenkomt nodig hebben om het betaalbaar wonen voor iedereen mogelijk te maken.

Een huzarenstukje dus om betaalbaar wonen op een goede locatie mogelijk te maken. Hoe groot is het project in Leuven en zijn er nog appartementen beschikbaar?

Marleen: Het project is een groot succes, de 13 appartementen zijn verhuurd. In het najaar kunnen we eindelijk verhuizen. Maar wij zien het project ruimer dan enkel het zoeken van bewoners. Elk Abbeyfield-huis in Vlaanderen zal ook een groep mensen bijeenbrengen die 'Vrienden van het huis' zijn. Deze mensen zijn geïnteresseerd in het concept, maar treden voorlopig niet toe of staan op een wachtlijst. Geïnteresseerden mogen dus zeker nog contact opnemen.

Interesse om te wonen in een Abbeyfield-huis?

Contacteer Abbeyfield via info@abbeyfieldvlaanderen.be of op het nummer 0479 78 72 96.

Meer informatie

www.abbeyfieldvlaanderen.be
www.facebook.com/abbeyfieldVlaanderenvzw

Lien Pots

Stafmedewerker Vlaamse Ouderenraad

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Nils Vandenweghe

REDACTIE
Nils Vandenweghe, Veerle Quiryne, Sonja Van Humskerke

LAY-OUT
Eveline Soors

DRUK
Drukkerij Lamine

**vlaamse
OUDERENRAAD**

Vlaanderen
verbeelding werkt

Vlaamse Ouderenraad vzw
Broekstraat 49-53
1000 Brussel

02 209 34 51
info@vlaamse-ouderenraad.be

www.vlaamse-ouderenraad.be